

Tweede Kamer
T.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

datum	Utrecht, 11 december 2025
voor informatie	Marleen Okma m.okma@patientenfederatie.nl
onderwerp	Brief aan de Informateur

Geachte mevrouw Letschert,

Komende tijd spreekt u met verschillende partijen over de vorming van een nieuw kabinet. Er liggen grote maatschappelijke opgaven die nauw met elkaar verweven zijn. Waaronder de toekomst van onze gezondheidszorg: hoe zorgen we dat de zorg in Nederland betaalbaar, toegankelijk en van goede kwaliteit blijft voor iedereen?

Patiëntenfederatie Nederland heeft met belangstelling kennisgenomen van de agenda die D66 en CDA gepresenteerd hebben. Het streven naar 'de gezondste generatie ooit' steunen we van harte. Vanuit patiëntperspectief denken we graag mee over de ambities om de zorg toegankelijk, betaalbaar en beter te maken. Want de zorg in Nederland kan veel passender en efficiënter. Als we zorg anders durven te organiseren wordt die beter en betaalbaarder voor iedereen en zijn hogere financiële drempels voor patiënten niet nodig.

Lucht in het zorgsysteem

Het huidige zorgsysteem kent structurele weeffouten die leiden tot inefficiënte inzet van schaarse zorgmiddelen en onnodige zorg voor patiënten. Maar liefst 40% van de patiënten zegt regelmatig te maken te hebben met zorg die geen duidelijke toegevoegde waarde heeft, op een niet-passend moment geleverd wordt of voorkomen had kunnen worden¹. Deze onnodige zorg is belastend voor patiënten én ons zorgsysteem, maar worden wel door datzelfde systeem veroorzaakt.

Door drempels in de toegang tot eerstelijnszorg verergeren klachten en komen patiënten onnodig in veel duurdere specialistische zorg terecht. Te veel mensen mijden fysiotherapie en mondzorg omdat ze het niet kunnen betalen². In de spreekkamer wordt het gesprek over preventie en leefstijl nog veel te weinig gevoerd terwijl juist daar gezondheidswinst te behalen is. Daarbij hebben patiënten en verwijzers geen heldere, toegankelijke informatie over de kwaliteit van zorg en behandelmogelijkheden. Door gebrek aan transparantie leren zorgverleners onvoldoende van elkaar en komt verbetering te weinig van de grond. Meer transparantie draagt bij aan meer passende zorg en efficiënter zorggebruik en voorkomt heroperaties en onnodige nazorg.

Gegevensuitwisseling in de zorg schiet nog altijd tekort. Medische informatie is vaak niet tijdig of niet volledig beschikbaar voor zorgverleners. Dat leidt tot onnodige fouten, vermijdbare opnames, dubbele diagnostiek en meer administratie. Ook gaat de opschaling van digitale zorg nog altijd te traag, terwijl veel patiënten er graag meer gebruik van willen maken. Deze zorgvormen besparen tijd, vergroten de toegankelijkheid en maken de zorg patiëntgericht. Vele bewezen effectieve toepassingen zoals thuismonitoring en digitale consulten worden onvoldoende benut en ingebed.

¹ [Patiëntenfederatie Nederland | Onderzoek naar onnodige zorg: 41%...](#)

² [Patiëntenfederatie Nederland | Onderzoek Stapeling Zorgkosten](#)

Toegankelijkheid van zorg staat al onder grote druk

Genoemde voorbeelden zijn een greep uit de vele weeffouten in onze zorg. Ze laten zien dat andere oplossingen mogelijk zijn dan meer financiële drempels opwerpen om druk op- en kosten in de zorg te verminderen. Meer financiële drempels opwerpen voor patiënten werkt bovendien averechts. Veel mensen hebben al te maken met een stapeling van zorgkosten: de zorgpremie, het eigen risico, eigen bijdragen voor Wmo en Wlz, medicijnen en hulpmiddelen en andere zorg-gerelateerde kosten. Voor een groeiende groep patiënten met een chronische ziekte en/of een lager inkomen is dit niet meer op te brengen.

Uit onderzoek blijkt dat 1 op de 5 patiënten noodzakelijke zorg mijdt vanwege de kosten. Deze uit- of afstel van zorg heeft verstrekkende gevolgen. Mensen blijven langer rondlopen met klachten of pijn, de kwaliteit van hun leven neemt af en ze kunnen minder participeren. Uitstel van zorg leidt vaak tot verergering van gezondheidsproblemen en uiteindelijk tot complexere en duurdere zorg.

Organiseer de zorg anders en beter

Nederland heeft alles in huis om de zorg toekomstbestendig te maken: betrokken zorgverleners, innovatieve oplossingen, een sterke kennisbasis én gemotiveerde patiënten die – met de juiste ondersteuning – zelf ook graag willen bijdragen aan hun gezondheid en de organisatie van zorg. Wij zijn ervan overtuigd dat de zorg daarmee echt anders en beter kan, zonder hogere financiële drempels voor patiënten. Dat vraagt moed om het systeem daadwerkelijk te veranderen.

Meer doorzettingsmacht, minder verkeerde financiële prikkels, minder institutionele belangen en een betere aanpak van fraude (circa 10 miljard euro per jaar) moeten ruimte maken voor samenwerking, passende zorg en weloverwogen keuzes in het belang van en samen met patiënten. Dat leidt tot betere zorg, lagere kosten en meer werkplezier en efficiëntie voor zorgverleners. Patiëntenfederatie Nederland denkt hierover graag met u mee.

Met vriendelijke groet,

Arthur Schellekens
directeur-bestuurder Patiëntenfederatie Nederland